

som ved 1ste Behandling havde Løjlighed til nærmere at udtale mig om Forslaget, skal jeg indskrænke mig til nu at henvise til disse mine Udtalelser, idet jeg anbefaler Lovforslaget saavel til den højtærede Minister som til det høje Tings Velvillie.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om højere Almenskoler m. m.

Byriel-Jensen: Længe før jeg kom ind i Rigsdagen, var den Tanke groet fast hos mig, at den naturlige Begavelse, de naturlige Evner, der ere betroede ethvert Menneske, maa have Løjlighed til at udvikle sig uden Hensyn til, om disse naturlige Evner fandtes hos en Husmandssøn eller hos en Herremandsøn, og saa vidt jeg kan skønne, er det det foreliggende Forslags Mening at gøre dette lettere, end det har været hidtil. Det ærede Medlem for Skjoldelev (J. Nielsen) havde Ret i den Betragtning, han gjorde gældende i Gaar, at Betalingen for Undervisningen kun er en ringe Del af Udgifterne ved et Ophold paa en saadan Mellemskole som den, der nævnes i det foreliggende Forslag. Udgifterne til Kost og Bolig udgøre et langt større Beløb, naar vedkommende Elev ikke er saa heldig at have en saadan Skole i Nærheden af sit Hjem. Men det samme er ogsaa Tilfældet under de nuværende Forhold, saa man har ikke Lov til at sige, at Forslaget er et Tilbageskridt paa dette Punkt. Det skulde jo imidlertid gerne være et Fremskridt ogsaa paa dette Punkt, og det vil efter min og adskillige af mine Partifællers Mening være godt og rigtigt, om der kunde findes saadanne Udveje, at Mangelen af Penge ikke skulde forhindre begavede, men fattige Børn i at komme frem. Men samtidig med, at man anbefaler en saadan Udvej, gælder det om at foretage en skarp Sigelse, saa at de Mænd, der skulle afholde Prøven, stadig have for Øje, at Samfundet saa vel som Eleverne ere daarlig tjente med, at der bliver for mange læsende Mennesker. Jeg mener altsaa, det gælder om, at ikke alt for mange faa Lov til at spille Tid, Penge og Kræfter paa Læsning og saaledes blive unyttige til andet Arbejde.

Det ærede Medlem for Verninge (Holm) mente, at der var lige saa stor Trang til gode Hoveder i de Erhverv, der ligge uden for den egentlig læsende Verden.

En saadan Betragtning ser jo meget folkelig ud, men det er nu alligevel saadan, at det ikke kan nytte at lægge Skjul paa, at de Mænd, som ønske at studere enten Statsvidenskab, Retsvidenskab, Lægevidenskab, Matematik eller Naturvidenskab, vel kunne nøjes med et mindre Maal af legemlige Kræfter, men de kunne ikke nøjes med en tarvelig Forstand, hvis deres Studier skulde blive til virkelig Gavn for Samfundet. Lige saa sikkert er det imidlertid, at der er adskillige Erhverv, hvor man kan slaa sig igennem med et mindre klart Hoved, naar man har stor legemlig Styrke. Jeg vilde dog anse det for en stor Vinding, om de, der ikke ere sysselsatte med legemligt Arbejde, fik lært i større Grad end hidtil at paaskønne det legemlige Arbejde, hvorved Føden skal skaffes til os alle. Jeg har en Gang hørt et Foredrag om det legemlige Arbejde, et fortrinligt Foredrag, der rev Tilhørerne stærkt med. Det blev nævnt i det Foredrag, at man skønnede for lidt paa de Folk, der skulde sidde paa Landevejen den ene Dag efter den anden i de kolde Vinterdage og slaa Sten. Men da jeg saa bagefter fik at vide, at vedkommende Foredragsholder ikke alene havde forlangt, men ogsaa faaet 50 Kr. for sit Foredrag, kan jeg ikke nægte, at jeg fik mindre Sympati for den Maade, at tage Sagen paa, hvorvel jeg var fuldt enig med ham i, at man i højere Grad burde skønne paa den Slags Arbejde, som han anbefalede Forsamlingen at skønne paa. Ved at man sidder i en Sofa med et eller andet videnskabeligt Arbejde, bliver Samfundet hverken rigere eller fattigere. Det er først, naar de videnskabelige Sysler blive omsatte i legemligt Arbejde, at Gevinsten for Samfundet kommer.

At Barneskolen skulde blive ringere, efter at enkelte af de bedst begavede eller videst komne ere gaaede over i en anden Skole, kan jeg ikke indse. Man kunde med akkurat lige saa stor Ret sige, at naar Eleverne paa vore frisindede Højskoler efter afholdt Prøve blive inddelte i forskellige Klasser i saadanne Fag som Dansk og Regning, er det heller ikke opmuntrende for de Elever, der komme i laveste Klasse. Lad os tænke paa saadanne 4 Klasser og give dem Betegnelserne a, b, c, og d. Efter afholdt Prøve komme de dueligste i Klasse a, de næstdueligste i b, osv. Det er heller ikke opmuntrende for dem, der komme i c, og endnu mindre for dem i d. Men det vilde dog aabenbart være værre for dem, om de ved at blive siddende sammen med de øvrige Elever